

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	13
----------------	----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κανονικές δυσκολίες	19
Η κατασκευή της ευρωπαϊκής ταυτότητας	23
Ερμηνευτικές δυσκολίες	29
Η γλώσσα της πολιτικής	30
Η ιστορία της Φιλοσοφίας: Από τους προσωκρατικούς φυσιοκράτες μέχρι την ηθική φιλοσοφία	32
Πώς πρέπει να μελετάμε την ιστορία της πολιτικής σκέψης;	38

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ:

ΑΡΧΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Έρως και φιλοσοφία	55
Γιατί μας αφορούν οι αρχαίοι;	58
Στοιχεία για τη διαχρονικότητα της κλασικής κληρονομιάς: κριτικότητα	60
Στοιχεία για τη διαχρονικότητα της κλασικής κληρονομιάς: πολιτικότητα	62
Επίκριση και επικαιρότητα της δημοκρατίας	64
Ο αρχαιοελληνικός ορισμός του πολιτεύεσθαι	65
Σταθμοί της αρχαίας πολιτικής θεωρίας	67

1. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Διακόσια χρόνια ελληνικής δημοκρατίας	77
Η γενική εικόνα της αρχαίας Αθηναϊκής Δημοκρατίας κατά τον 5ο και τον 4ο αιώνα π.Χ.	79
Πολίτες: Η ιστορική ανάδυση του αθηναϊκού δημοκρατικού πολιτεύματος	84
Ισότητα: Ως προς τι και για ποιους	87

Σπάρτη	91
Οι Αθηναίοι απορρίπτουν την ολιγαρχία	95
Ελευθερία	96
Ιδιωτικός και δημόσιος βίος	101
Ηγεσία	105
Ηρωική πολιτική κατά του ερασιτέχνη πολίτη:	
Διαμόρφωση του χαρακτήρα	106
Οι Σοφιστές	113

2. ΣΩΚΡΑΤΗΣ

Πώς ο Σωκράτης ανακάλυψε ποιο είναι το ορθό:	
Ο Έλεγχος – Αναζητώντας ορισμούς	133
Σωκρατική άγνοια και ηθικές πεποιθήσεις	139
Ο Σωκράτης μόνος στο μονοπάτι της ανακάλυψης	141
Ο ηθικός «εγωισμός» του Σωκράτη	150

3. ΠΛΑΤΩΝΑΣ

Ο αρχικός και ο όψιμος πλατωνικός Σωκράτης	167
Ο <i>Φαίδων</i>	170
Μια κανονιστική προσέγγιση	181
Η <i>Πολιτεία</i>	184
Η <i>Πολιτεία</i> , Βιβλίο Ι	188
Βιβλίο ΙΙ. Κοινωνικά συμβόλαια	201
Οι πρώτες αρχές της κοινωνικής οργάνωσης	203
Η πολιτισμένη κοινωνία και η δικαιοσύνη της «σε μεγάλη κλίμακα»	207
Εκπαιδύοντες τους Φύλακες και τους δημιουργούς:	
Μύθοι και «ψέματα»	208
Ο μύθος των μετάλλων	210
Ατομική δικαιοσύνη	214
Οι γυναίκες ως Φύλακες	218
Άνθρωποι με ξεχωριστά χαρίσματα και η παιδεία τους	221
Η δυνατότητα του φιλοσόφου-άρχοντα και το ιδανικό πολίτευμα:	
Θεωρία και πράξη	224
Η Τετμημένη Γραμμή και το Σπήλαιο	229
Διαλεκτική	233
Πέντε είδη πολιτευμάτων	234

4. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Οι εμπειρίες του Αριστοτέλη	248
«Αποχαιρετισμός στις Ιδέες»	253
Τι εννοεί ο Αριστοτέλης με τον όρο «επιστήμη»	255
Το κοινό του Αριστοτέλη	256
Ο Αριστοτέλης και ο φυσικός κόσμος	263
Λογική: Ο παραγωγικός τρόπος του σκέπτεσθαι	266
Η τελολογία του Αριστοτέλη	272
Ο ορισμός και ο διαλεκτικός	273
Η σχέση μεταξύ διαλεκτικής και ηθικής διερεύνησης	279
Η ηθική ως πρακτική «επιστήμη»	297
<i>Ηθικά Νικομάχεια</i>	302
Ηθικές και διανοητικές αρετές ως ηθικές και διανοητικές τελειότητες ...	316
<i>Ηθικά Νικομάχεια</i> , Βιβλίο 2	319
Η μεσότης	325
Εκούσιες πράξεις και υπευθυνότητα	332
Προαίρεση (ηθική επιλογή)	337
Η δικαιοσύνη ως ηθική αρετή ή έξη του χαρακτήρα:	
Η δικαιοσύνη στην καθολική της έννοια	346
Επιμέρους δικαιοσύνη	348
Η διανεμητική δικαιοσύνη ως είδος της επιμέρους δικαιοσύνης ...	349
Διορθωτική δικαιοσύνη	350
Πολιτικό δίκαιο	354
Θεωρία ή θεωρητική επιστήμη	357
Τα <i>Πολιτικά</i>	368
Κοινότητες και η υπέρτατη μορφή κοινότητας	378
Οι οικιακές κοινότητες των ανθρώπων	383
Δούλοι, φύσει και θέσει	387
Ο Αριστοτέλης και οι γυναίκες	401
Το «κράτος» και οι πολίτες του	411
Πολιτεία: Μικτά και/ή μετριοπαθή πολιτεύματα	420
Μόχθος και η ζωή ως εργασία	430
Η κληρονομιά του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη:	
Ανάπτυξη για στοχασμό	437

5. Η ΡΩΜΗ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΑ

Η κοινωνική και πολιτική οργάνωση στη Ρώμη	458
--	-----

Πραίτορες, Σύγκλητος και λαός: Το ιδανικό «μικτό ρωμαϊκό πολίτευμα» του Πολύβιου	459
Ρωμαϊκή ελευθερία (<i>libertas</i>) και αστικό δίκαιο	464
<i>Populares</i> εναντίον <i>Optimates</i> στη Ρώμη του Κικέρωνα	468
Πάτρωνες και πελάτες	471
Κικέρωνας ο δικηγόρος: Ο «νέος άνθρωπος» στο δρόμο προς την κορυφή	475
Οι οφειλές του Κικέρωνα στους υπόδουλους ή πελάτες του Έλληνες	477
Ρωμαίοι και ελληνική φιλοσοφία	480
Ο στωικισμός του Κικέρωνα	483
<i>Περί Καθηκόντων</i> (<i>De Officiis</i>)	484
Ανθρώπινες κοινότητες και οι απαρχές του «κράτους»	494
Οι τέσσερις <i>personae</i>	497
Οι απελεύθεροι και οι δούλοι της Ρώμης	508
Η κατάρρευση της ομόνοιας των τάξεων	511
Η σταδιοδρομία του Κικέρωνα κατά τις τελευταίες ημέρες της Δημοκρατίας	512
Το <i>De re publica</i> του Κικέρωνα	523
Ο ορισμός του Σκιπίωνα για τη <i>Res Publica</i>	525
Φυσικό δίκαιο	530
Το μικτό πολίτευμα του Κικέρωνα σε σύγκριση με τη μικτή πολιτεία του Αριστοτέλη	539
Ο Κικέρωνας αναδρομικά	544

6. ΑΓΙΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ

Οι απαρχές του Χριστιανισμού και η εξέλιξή του μέχρι τον 4ο αιώνα μ.Χ.	574
Πρώιμη χριστιανική φιλοσοφική θεολογία	579
Φίλωνας, Απόστολος Παύλος και πλατωνισμός	580
Ο εθνικός φιλόσοφος και ο καλλιεργημένος χριστιανός	586
Ο Χριστιανισμός στη βυζαντινή ελληνική Ανατολή και στη λατινική Δύση	588
Η «ασκητική επικράτηση» στη λατινική Δύση: Άγιος Αμβρόσιος ...	592
Αυγουστίνος	596
Η σταδιακή ανάδειξη των ώριμων σκέψεων του Αυγουστίνου για την πολιτική και την αυθεντία	600

Πίστη και αυθεντία: Τα όρια της ανθρώπινης βεβαιότητας	601
Πίστη, αυθεντία και γλώσσα	605
Η πίστη στην αυθεντία των άλλων οικοδομεί τον κοινωνικό βίο	608
Τι διαχωρίζει τη χριστιανική από την κοσμική, πολιτική εξουσία; ...	610
Για την ελεύθερη βούληση	612
Χάρις και προκαθορισμός	614
Πολιτικά αποτελέσματα και η <i>Πολιτεία του Θεού</i>	615
Ο Αυγουστίνος για τη Ρώμη	617
Εκκλησία και «κράτος»	621
Η ανάδειξη των ώριμων πνευματικών και πολιτικών απόψεων του Αυγουστίνου εν μέσω των συγκρούσεων της εποχής	622
Η <i>Πολιτεία του Θεού</i>	628
Συμπέρασμα	640
Βιβλιογραφία	655
Ευρετήριο	671